

Časopis s podobami za slovensko mladino.

S prilogo „Angeljček“

Štev. 4.

V Ljubljani, 1. aprila 1903.

Leto XXXIII.

Moja pomlad.

Ko zrla sem v jesenske dnove,
Ko vênel je za cvetom cvet,
Srce mi je popraševalo:
„Bog vedi, če te vidim spet.“

Ko zadnji so zamrli glasi,
Mi onemélo je srce:
„Bog vedi, ali še bom živa,
Ko spevi ti se spet zbude.“

Brdi iznova mlado popje,
Za spevom ori spev glasán —
Le v mojem srcu, v mojem srcu
Je spev in cvet v gomilo djan.

Pa vzcvêla bo pomlad vesela,
Na grobe šinila z neba, —
Spet v cvetje bode vse odela,
Prizvala pesmi iz srca. —

Milka Posavska.

Čez noč . . .

Nocojsnjo noč po polju
Pa piš strupen zavel je
In rožicam nedolžnim
Obrazek zledenel je.

Saj tudi v naših vrstah
Pogostoma takó je:
Zvečer še veseli se —
A zjutraj zvon mu poje . . .

Gradiški.

Pomladni mrazovi.

III.

Ko sta se Jernejček in njegova mati opoldne okrepčala v gostilni, sta se napotila proti vasi Ložnici, ki leži kake tri ure od Beljaka pod temno goro, ki je gosto pokrita z vitkimi smrekami.

Začetkoma se je vila pot med samimi travniki in njivami, zlasti ko sta morala zapustiti cesto in kreniti po kolovozu dalje. Srečavala sta malo ljudi, a ti so ju pozdravljali prav prijazno: „Guten tok!“ —

Hodila sta že dobro uro. Solnce je pripekalo z veliko močjo z vedrega neba. Jernejčka je že utrudila dolga pot — začela ga je mučiti strašna žeja. Mati ga je tolažila, naj še malo potrpi, ker bota prišla kmalu do studenca . . .

In res — čez nekoliko minut sta dospela do gozdiča. Ob njegovem parobku je curljal pod hladno bukvo čist vrelec. Trudna in žejna sta sedla v hladno senco in zajela z rokami bistro vodo. Mati Kosmovka je vzela iz košarice kos kruha in svinjine — in Jernejčku je oboje tako teknilo kot ne še kaj v življenju.

„Le jej, saj vem, da si lačen“, ga je bodrila skrbna mati, „pot je še dolga in jaz ne vem, če bova še kje dobila tako prijazen prostor.“

„Mama, jaz ne morem vsega“, je odgovoril Jernejček. „Dajte še vi malo.“

Deček je ponudil materi večji kos, in ta ga je použila tudi z veliko slastjo. Ko sta se zadosti odpočila, sta vstala.

Toda v tem hipu se je pripeljal mimo voz, katerega sta vlekla dva bistra belca.

„Hi, bistahor!“ je vpil voznik. Že je mislil švigniti bič po konjih — a v tem zagleda pri studencu našo dvojico.

„He-hé, ali ni to Kosmovka?“ je zaklical iznenaden. — „Vehà vé!“ in potegnil je vajeti nazaj.

Ko sta se konja ustavila, je skočil z voza in hitel k studencu.

„Ali me varajo oči, ali kaj! Vi ste, teta? In ti, Jernejček?“

„Glej ga no, Dolenčev Janez!“ se je začudila Kosmovka. „Odkod pa prihajaš?“

Janez je stiskal ves vesel roke svojima rojakoma.

„Odkod prihajam? Iz Beljaka, kamor sem peljal neke stvari svojega gospodarja. Zdaj pa vozim nazaj v Ložnico.“

„Toraj ravno tja, kamor sva namenjena midva. — Veš, Janez, oče te prav lepo pozdravljajo in meni so izročili nekaj zate. Dobro, da sem te našla tako hitro!“

„Jej, ali res? Tedaj me še niso pozabili?“ se je razveselil voznik. „Po kaj pa grešta vidva v Ložnico?“

„Jernejčka peljem k Morniku, da ga izuči za krojača“, je odvrnila Kosmovka.

„Tedaj pa kar na voz, da ne bosta v taki vročini hodila! Se bomo že še med potjo kaj pomenili.“

Minuto pozneje so sedeli vsi na vozu. Dolenčev Janez, ki je bil tudi doma iz Kranjske gore, je bil izvanredno vesel, ker je našel dva rojaka, s katerima se je mogel razgovarjati prav po domače. Pripovedoval je, da se mu sicer dobro godi, a da ga muči strašno domotožje. „Nevem, če bom mogel prestati še en mesec“, je sklenil svoje pripovedovanje.

Hitro je minula ura in že se je prikazala izmed drevja vas Ložnica.

„Na mestu smo!“ je vzkliknil Janez, ko so se približali prvi hiši. „Glejta, ona hiša, ki stoji tam-le na samem, je Mornikova.“

Voz je obstal in vsi trije so stopili iz njega. Janez je spremljal še nekoliko svoja rojaka, potem pa se je ločil obljubujoč, da ju pride proti večeru k Morniku obiskat.

Jernejčku je glasno utripalo srce, ko sta stopala z materjo proti hiši, na kateri so se blestele v solnčnih žarkih črne črke: Jos. Mornik. Poln strahu je pričakoval, da stopi zdajci velik, črnobradat mož ne prag in ga vpraša z jeznim votlim glasom: „He, fant, kaj pa hočeš?“ On bi mu ne bil mogel hitro odgovoriti — tedaj bi ga pa prijel hudi mož za ušesa in ga odpeljal v temno klet in ga zaprl za tri dni . . .

Toda Jernejček je zaman pričakoval. Nihče ni stopil na prag in nihče ga ni prijel za ušesa . . . Opogumil se je . . . Saj gre ž njim mamica in mamica ga bo že varovala pred hudim možem.

Stopila sta v vežo. Tu je umivala ob mizi postarna žena posodo. Ko je zapazila prišleca, je stopila k njima in ju prijazno vprašala:

„Menda sta vidva Kosmova iz Kranjske gore?“

„Da“, je odvrnila Kosmovka, „pripeljala sem fanta. Ali je gospodar doma?“

„Doma je; pričakovali smo že vaju. Kar idita skozi ta vrata; tam notri je Mornik. — Ah, pač ste srečni, ko imate tako lepega in zdravega fanta!“

„Bogu sem hvaležna; samo če bo priden!“ je odgovorila Kosmovka in odprla vrata. Za njo pa je smuknil plašno Jernejček v sobo . . .

V prostrani izbi je stala kraj dveh oken velika miza, nekoliko od nje pa dva šivalna stroja, kjer sta sedela dva moža, ki sta se ozrla ob prihodu tujih oseb na vrata. Prvi izmed njiju je vstal in stopil bliže k prišlecema. Prijazno ju je pozdravil in prikupljiv smehljal mu je igral okrog usten.

„O, dober dan, teta Kosmova! Kaj ste že vendarenkrat prišli? In tu je tudi Jernejček! No, no — le nikar tako boječe! Pridi sem in daj mi roko — staremu prijatelju tvojega rajnega očeta.“

Deček se je približal možu, ki mu je tako prijazno govoril, in segel v njegovo roko. In takoj se mu je priljubil bodoči mojster. Bil je visoke, a sloke postave in ne tako strašno bradat, kakor je domneval v svoji domišljiji. Njegove oči so bile mirne in prijazne.

Po tem pozdravu so sedli okrog mize in starikava dekla jim je prinesla nekaj za lačni želodec. Zraven pa so se pogovarjali o Jernejčkovi prihodnosti, in Mornik je zatrjeval, da ga bo pošteno izučil v svojem rokodelstvu. —

Medtem je sedel drugi mož tiho pri šivalnem stroju in šival dalje, kot bi mu ne bilo prav nič mar za ves svet. Le včasih se je ozrl postrani

na Jernejčka. Tedaj so mu zažarele oči v čudnem svitu in preko ust mu je šinilo nekaj, kot škodoželjen, zloben nasmeh . . .

Kosmovka je ostala čez noč pri Morniku; a drugo jutro je zapustila Jernejčka v svesti, da je njen sin v najboljših rokah . . .

In Jernejček je domneval isto, kot domneva cvetka, ki pokuka v solnčnem marcu iz tal, pa ne ve, da bodo hruli čez ravan še aprilski strupeni vetrovi . . .

IV.

Prvi dan daleč, daleč od doma, med tujimi ljudmi, v nepoznanih krajih! — Kdor ga je že okusil, se gotovo spominja, kako počasi tekó ure, kako hrepeni srcé, da pride že skoro noč, da more duh prosto misliti na dom, na svoje drage, pri katerih se je živel tako prijetno, tako sladko! . . . Tedaj se porosi marsikomu oko in gorke solze začnó počasi, prav počasi lezti po licih. A te solze so tako grenke, tako grenke! . . .

Ko se je Jernejček ločil od ljube matere, se mu je zazdelo, da je izgubil nekaj — nekaj, kar bo bridko pogrešal v tujini. Spoznal je, da ne najde nikjer takega srca, naj si tudi prehodi vsa mesta, vse dežele; ves svet. Saj kaj je lepšega na zemlji nego ljubeče, zvesto materino srce? Naj pride glad, naj stopi z zlobnimi koraki bolezen v revno hišo: materino srce ostane, kakor je bilo prej: ljubeče, zvesto . . .

Resnico tega je spoznal Jernejček že prvi dan, ki ga je ločil od matere . . . Ah, preje ni mogel spoznati tega, ker je bil vedno v njeni bližini, ker ji je mogel vedno zreti v oči . . . In prej, ko so bili še oče! Ali danes, ko se zaman ozira po tuji sobi, da bi zagledal mater ali očeta, kako zre nanj s skrbnimi, dobrimi očmi, danes je spoznal, kaj je mati in oče . . . Oh, da bi bil mogel biti vedno pri njih! Kako bi ju ljubil, kako bi jima izpolnil vsako željo, ki bi jo bil bral z njihovih oči! . . . Ali matere ni nikjer, oče v grobu — tuja soba se širi krog njega in tuji kraji gledajo skozi okno v sobo . . .

Jernejček se je naslonil na mizo in glasno zaihtel . . . Tedaj pa je začutil, da mu je nekdo položil roko na ramo. Ko je vzdignil svoj rosi obraz, je zagledal pred sabo Mornika, ki je zrl prijazno nanj.

„Le nič ne jokaj“, ga je tolažil dobri mož. „Glej, kmalu se boš privadil in potem bo vse dobro. Sicer te bodo pa tudi večkrat obiskali mama, saj ni tako daleč od tvojega doma. Pri nas ti pa tudi ne bo nič manjkalo. Le potolaži se, boš videl, da boš skoro še rad tukaj.“

Deček je obrisal solze in se za hip potolažil. — Toda mojster je dobro vedel, da se bo zbudilo v srcu mladega učenca še večje domotožje, ako ga ne zmoti s kakim delom. Zato mu je začel razkazovati vsa šivalna orodja in mu razložil prve nauke šivanja.

Jernejček je zvesto poslušal in si zapomnil vsak pouk. Ob tem pa ni mogel prav nič misliti na svojo nesrečo. Tako so mu potekale prve ure v tujini. — —

Opoldne pri kosilu je imel še-le priliko seznaniti se z vso družino svojega gospodarja. Razen Mornika in starikave dekcle sta sedela pri mizi

še dve druge osebi, namreč oni mož z zlobnimi očmi in majhna, krog sedem let stara deklica.

Že dopoldne je zvedel, da je tisti mož Mornikov pomočnik in da mu je ime Roger. Doma je bil nekje na Tirolskem, in ko se je nekaj let klatil po svetu, se je obdržal pri Morniku, pri katerem služi že tri leta. Bil je molčeč in godrnjav človek, katerega ni smel skoro nihče pogledati, ne da bi bil Nемеc jezno zarenčal nad njim. — Jernejčku je postalo tesno pri srcu ob mislih, da bo moral leta in leta biti v bližini takega človeka, in strah ga je obšel . . .

Mala deklica, ki je sedela na mojstrovi strani, je bila edina hčerka Mornikova. Že pred leti je izgubila svojo mater. Mornik je imel neizrečeno rad to svoje razposajeno in živahno dete, čegar jeziček je bil tako namazan, da ni mogel mirovati niti minuto. Vedno in vedno je klicala: „Papa, papa!“, drezala hišnega gospodarja, vpraševala ga sedaj o tem sedaj o onem, ali pa pripovedovala, kaj se ji je vse dopoldne pripetilo. Zraven pa se je tako prisrčno smejala, da se je nehote vseh polastil smeh.

Ko jo je Jernejček vprvič zagledal, se je začudil, da je tako podobna njegovi sestrici Minici . . . Ah, ravno tako je bila velika, ravno take laske je imela, le glas in oči so bile različne. A jeziček je bil pri obeh enako namazan. —

Dopoldne ga je vprvič videla. Začudeno je uprla vanj svoje velike oči in ga vprašala:

„Kdo pa si ti?“

Jernejček se je možko postavil pred njo in rekel:

„Jaz sem Jernejček Kosem iz Kranjskega. Kdo si pa ti?“

„Jaz pa Elica iz naše hiše! — Ali si kaj priden?“

„Hm, ne vem!“

„Hm, če nisi, te bodo naš papa prijeli za ušesa, kakor so mene enkrat, ker nisem marala jokati. Ali ni res, papa, da ga bodete, če ne bo ubogal?“

„Če bo treba, Elica“, se je zasmel Mornik; „toda Jernejček je priden, pridnejši kakor ti!“

„Nak-á! Pridna je samo Elica iz naše hiše“, se je vježila deklica. „Kajne, Nejček?“

„Da, da — pridna je samo Elica iz naše hiše“, je hitel Jernejček.

„Vidiš, tako je prav! Le bodi priden tudi ti, da bodo rekli papa: „Najpridnejša je samo Elica, a potem pa Nejček iz naše hiše.“ — —

Jernejček je mislil na svojo sestrico, ko je gledal pri kosilu razposajeno Elico; saj je imel dosti časa, ker ni upal govoriti, kdo drugi se pa tudi ni zmenil zanj. Elica je imela dosti kramljati z očetom, a oče z Jelico.

Bog ve, kaj dela zdaj Minica? — Morebiti sedi v kakšnem kotu, njeni ročici počivata v naročju, a ona zre predse z rosnimi očmi in misli nanj . . . Punčka, tista lepa njena punčka, pa ji leži vsa potrta pod mizo, in ko bi bila živa, bi se ji gotovo nakremžil obraz, debele solze bi ji kanile na modro krilce in z vdanim glasom bi vprašala svojo gospodinjico: „Kaj pa

sem ti naredila?“ . . . Toda Minica bi rekla: „Kaj si mi mar zdaj, ko ni več mojega bratca pri meni!“ — Črni muc pa koraka z lenimi stopinjami sem od peči in še ne zmeni se za zapuščeno punčko, leno vzdiguje tačice, godrnja nekaj o lenobi sveta in skoči pod mizo . . . Ali Minica ne vidi tega — tako je žalostna, vsa žalostna . . .

* * *

Po dolgem, vročem popoldnevu je prišel hladen, tih večer. — Vse je pospalo v prijetnem snu in milijone zvezd je trepetalo na jasnem nebu, kot bi čule nad spečo zemljo, da je kdo ne zmoti v božjem miru . . . Vsako oko se je zaprlo v mirne sanje — le Jernejček je bdel na postelji v podstrešni izbici . . . Skozi odprto okence je videl kos neba, kjer je žarelo kakih pet zvezdic, milih in jasnih tako, kot da so nebeška očesca božjih angelcev. Skozi odprto okence je plaval tihi šum jablan, ki so stale pod oknom, in ta tihi šum je motilo le polglasno smrčanje pomočnika Rogerja, ki je spal z Jernejčkom v ravno tisti sobi . . .

Ko mu je rekel gospodar, da bo spal z Rogerjem v izbici-podstrešnici, se je ustrašil Jernejček tako, da bi ga bil najrajše prosil, naj mu dovoli, da spi kje drugje — samo ne v bližini tega človeka, ki se ga je tako bal. Toda ni si upal izpregovoriti niti ene besedice . . . Tedaj noč in dan bo moral bivati s tem človekom, noč in dan biti v vednem strahu? — Toda, zakaj se ga boji? Ali mu je storil že kaj hudega? . . . In Jernejček si je prigovarjal — ali zaman! Tisti strah, ki mu je legel na srce ob prvem pogledu na Rogerja, tisti strah se je zajedel še bolj v njegovo mlado srce in ni se dal odgnati . . .

Tiho je ležal Jernejček na postelji in zrl skozi okence v tistih pet zvezdic — a v srcu mu je bilo težko, tako neizrečeno težko . . . Morebiti je že prej kdaj videl te zvezde, četudi samo za trenutek — ali takrat ni mislil, da bo kdaj gledal vanje daleč na tuji zemlji sam in zapuščen, ni mislil, da mu bodo one migljale tako prijazno v tujo sobo — podstrešnico in zrle njegove solze . . . Ah, ni mislil . . .

Deček je začutil prvič v svojem življenju bolest, ki se je polastila vse njegove mlade duše — gorko hrepenenje po domu, po dragih . . . Onih pet zvezdic je zazrlo v tistem hipu svetle bisere na dečkovih licih — morebiti je bilo tudi njim hudo, kajti nemirno so vztrepetavale, a potem še jasneje zažarele . . .

Jernejček bi se bil najrajše razjokal na glas, toda bal se je, da ne bi prebudil Rogerja. Zdelo se mu je, da bi mu postalo bolj lahko, če bi se bil smel razjokati; a tudi tega ni smel . . .

Kaj vas je bilo treba za pomladno cvetko, pomladni mrazovi?

Tiho kakor prej je ležal na postelji, in solze so mu drsele na licih — a tihi spanec se mu je približal z lahnimi stopinjami, poljubil ga in mu strnil objokane oči . . . Skozi okence pa so še vedno zrle tiste petere zvezdice in obsevale smehljajoči obraz Jernejčkov, ki je sanjal, da je zopet doma pri očetu, pri ljubi mami, pri Minici . . .

(Dalje prih.)

Njen kodrček.

I.

Ta-le bo moj!“

„Moj pa ta-le!“

„Ta-le pa moj!“

„Moj bo pa murček!“

Tako je žvegljalo in žvrgolelo med pritajenim sopenjem in utrudljivim prerivanjem na Žitnikovem dvorišču tisto jutro zgodaj.

Kaj so neki zbirali in delili?

Nera je po noči dobila pet mladih psičkov in zjutraj je bil ves Žitnikov drobiž mahom pri njih. Sicer je Nera renčala in kazala ostre zobe, zato je pa tudi otročad ogledovala kobacajoče kužke le bolj zdaleč in kazala s prstki nanje.

Takisto je bilo pa pri Žitnikovih vselej, kadar so dobili kaj novega k hiši. Naj je izvalila koklja piščeta — precej so si jih razdelili in prisodili drug drugemu.

„Ta-le bo čopka, ta bo moja!“

„Ta-le bo pa petelinec, ta bo tvoj!“

„Ta-le ima prižo na glavi, grahka bo; ta bo pa moja!“

Tako govoreč so hodili za kurjo družino.

Istotako so si izbirali male packe (pujske), tako malo janjčke, da, še celo vsak je imel svojo jablano doli v dolini, svojo hruško na vrtu in svoj oreh gori pod gričem.

Ume se, da je bilo to le toliko časa njihovo, dokler je bilo pri hiši. Kadar so pa oče ali mati kaj prodali, ni nihče vprašal, čigavo je, in nikomur izmed otrok ni zato kaj več odletelo, akoravno je bilo prej „njegovo“. No, saj tudi nihče zahteval ni. Vedeli so, da je to le „tako rečeno“.

Toda pri psičkih je bila pa druga. Ti so bili zares njihovi. Oče in mati se nista dosti menila za tisto pasjo družino, tolikobolj pa otroci.

II.

„Že vidijo“, pridrvil je nekega jutra Jožek v vežo, in hkrati so jo pcedili vun pred pasjo kolibo.

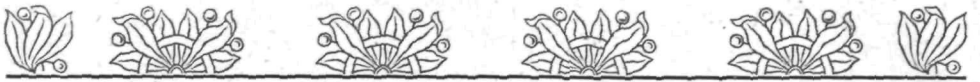
Deset dni so jih hodili opazovat, pa so se le mižé prekucevali. Danes pa gledajo . . . gledajo . . . objemajo se in se veselo premetavajo.

„Glej ga, moj murče, ta bo pes, jej ta bo junak — kako se nič ne boji in vsacega povalja“, vikne Jožek.

„Ej! Najlepši je pa le moj beli kodrček“, odvrne Anica.

In tako je šlo prerekanje svojo pot . . .

Dolgo, dolgo časa so čepeli pri kužkih, in tudi Nera se jih je že toliko privadila, da ni v enomer renčala. Samo takrat, ko je Jožek malo pogladil svojega murčka, dvignila je ušesa, nagubančila kožo med očmi, naresila pohrbtno dlako in brke so ji zatrepetale. No, hujšega pa le ni bilo.

Naposled pa so jih otroci smeli celo pitati in celo pestovati — sevé vsak svojega — in Nera jim ni nič storila. Privadila se jim je.

III.

„Jožek, ali prodaš murčka?“ oglasijo se nekega dopoldne stric Brlogarjev izza ograje, uprav, ko so spet vsi otroci čepeli okoli pasje kolibe.

„Za koliko?“

„Bom že dal, da ti bo prav. Samo, če ga daš?“

„O dam, zakaj ne? Kedaj ga bote pa vzeli?“

„Če zna jesti, precej.“

„Jesti pa zna, saj je že štiri tedne star.“

„No, potem pa kar sem ž njim!“

Ko je stopil Jožek z murčkom k stricu, posegli so v žep, in ko je izročil kužeta, zasvetila se mu je nova kronica v roki.

Brlogarjev stric so bili dobri in Jožka so imeli radi. Zato niso skoparili. Zdaj so bili pa namah vsi naprodaj. Da se je le oglasil kupec — pa je bila kupčija že tudi sklenjena . . .

Francku so dali popoldan Lovrinov boter tri desetice zanj; menda ne toliko zaradi psa, temveč ker so bili Francetov boter.

Tončku je utaknil sosedov Jurček dan kasneje jastrebovo pero za klobuk in je zato odnesel njegovega čuvaja.

Malemu Lojzku je pa Krtov pastir samo pokazal v seči ptičje gnezdo, pa je dobil njegovega hudina.

Samo Anica je imela še svojega kodrčka. Kar ni ga mogla dati, dasiravno je imela ona tudi kupca zanj.

„Jaz ga ne dam, ko je tako prijazen!“ bil je njen kratki pa odločni odgovor.

Kako ga je pa tudi rada imela! Še prej, ko so bili vsi mladiči v gnezdu in jim je ona nosila mleka, je vzela najprej kodrčka k skledi, in ko je imel že čez grlo in ušesa dosti, tiščala mu je še vedno gobček v mleko. Sam kodrček se je jel otresati od te prevelike ljubezni.

Kadar so se pa premetavali, grizli in drug nad drugim renčali in lajali, čulo je Aničino oko nad kodrčkom, da se mu ni kaj zgodilo. Pri tem je tudi kdaj namesto njega dobila kak pasji oster zobček v mehko ročico. Pa to je ni nič užalilo, da le kodrčka ni bolelo . . .

IV.

Toda prevelika ljubezen se prerada ujé — in tudi tukaj se je.

Pes je pes, in tudi kodrček je bil pes. Vse bratce je izgubil, s kom se je hotel igrati? Igral se je pa tako rad. No, z Anico se je res igral skoro ves dan, včasih so ji pa le mati dali kako drugo opravilo.

Treba je bilo poiskati drugih igrač. Dobil jo je. Tamkaj v kuhinji je pustila Anica zibko, v nji pa svojo punčko, kot nalašč za kodrčka. Izvohal jo je. Prijel jo, nosil pa premetaval po kuhinji. Ko je prišla Anica v kuhinjo,

že ni imela njena punčka niti las in tudi skoro nič obleke. Tudi eno oko je izgubila in glava se je še malo držala vratu.

„Ti mrha, ti, pasja!“ razjari se Anica stopivši v kuhinjo, pa zgrabi kužeta za vrat in ga vrže vun v vežo.

Solznih oči je stopila potem doli k Jankovim.

„Ti Francka, zdaj pa lahko prideš po našega kužka. Saj si me oni dan prosila zanj. Kar z menoj pojdi!“

In šla je . . . Kodrček pa od hiše!

Toda pri Jankovih takrat niso imeli kravice, in ubogi kodrček je moral jesti črn sok; pa še tistega ne, kolikor bi ga bil hotel.

Poželjivo je često gledal nazaj gori k Žitnikovim. Dvakrat jo je celo popihal nazaj, pa obakrat je prišla Francka ponj.

„Privezati ga bo treba, pošast grdo, da ne bo uhajal. Me je že sram vedno hoditi ponj“, je pripomnila nekoč deklica.

Drugi dan je bil že otvezen na zarjaveli verigi, katero je komaj vlačil za seboj.

Revež je bil. Pa skoro bi rekel, če ne bodete zamerili: Prav mu je bilo! Kaj mu je bilo pa treba trgati Aničino punčko? Aaa?

Ferdinand Gregorec.

Velikonočnice.

Na cvetno nedeljo.

*V jutranji zori gore se bliščijo,
Veselo vstaja solnce izza gor;
Pobožne v cerkev množice hitijo,
Vesel je zlasti otročičev zbor.*

*V rokah nedolžnih šibke oljčne veje —
O, mirne in nedolžne duše znak —
Veselo v prsih se srce jim smeje,
Ko stopajo čez hiše božje prag.*

*A zadaj starček žalostno koraka,
Mladosti se spominja zlatih dni,
In ob spominih duša mu zaplaka,
Mladostnih dni nazaj si zaželi . . .*

Slavko Slavič.

Na veliki petek.

Pod križem klečeča
Se v Njega ozira,
Ki gori na lesu visi.

Očesci nedolžni
Se ji porosijo,
Po licu ji solza zdrči.

Ko bratec to vidi,
Jo skrbno povpraša,
Zakaj so ji solzne oči.

Na križ mu pokaže:
„Glej sveto razpelo,
Glej, Kristus tu gori trpi!

Glej trnjevo krono,
Ki glavo mu zbada,
Da teče po licu mu kri!
Glej roke in noge
So z žreblji prebite,
Na strani srce krvavi.“

Pod križem klečita
In dolgo še zreta
Na Njega, ki gori visi;
Očesca nedolžna
Se jima solzijo,
Ker Kristus na križu trpi . . .

Ludovik.

Jezus v grobu.

Vse molči,
Vse žaluje,
Žalost vse
Napolnjuje.

V grobu On
Zdaj leži,
Ki za nas
Dal je kri.

Več zvonovi
Ne pojo,
Vse žaluje
Nad zemljo . . .

Slavko Slavič.

Zvončki.

Kraj potoka zvončki beli
Iz zemlje so pricveteli
In povešali glavice,
Da vprašale so jih ptice:
„Kaj vam je, vi zvončki mili,
Da nakrat ste utihnili,
Dol povesili glavice
In čez noč zbledeli v lice?“
Tiho zvončki šepetali,
Šepetali in dejali:
„O, kako bi zdaj veseli
Bili mi, ko v grob so deli

Njega, ki nas je ustvaril,
Dar življenja nam podaril?
V grobu On leži zdaj mirnem,
Vsaka stvar na svetu širnem
Za Rešiteljem žal tje,
Oj žaluje in toguje . . .“
Veter safiek zapihljaj je
In besede nesel dalje,
Da so čule jih vse ptice,
Ptice mile in cvetice,
Ki glave so povesile,
Ptičke pa so utihnile . . .

Slavko Slavič.

Tulipan.

Cveti cveti, tulipan,
Tulipan tam sred poljan,
Po krvavordečih lisah
Dobro vsakemu poznan.

Pravijo, da si nekđaj
Řelo čařico imel
In da si v nebeřki raj
Neprenehoma strmel.

Čakal si, kdaj pošlje Řog
Sina Svojega na svet
Za človeřki greřni rod
Iz usmiljenja umret.

In ko je na križu tam
Zadnjo kapljico prellil,
Nagnil kelih si potrt
In to kapljico izpil.

Človek do Řoga je trđ,
Trđ kot mrtvi kamen je,
Ti pa si kot potni prt
Njega smrti znamenje.

Cveti cveti, tulipan,
Tulipan tam sred poljan,
Po krvavordečih lisah
Dobro slednjemu posnan!

Josip Bekš.

Trobentica.

Po logih in poljih trobentice
Hitijo na dan iz tal
In trobijo v jasni pomladni zrak:
„Oj, vstal bo iz groba naš kralj!“

In bednemu rodu človeřkemu
Vse dneve pojejo na glas:
„Hvalite Reřitelja bořjega,
Ki smrti odreřil je vas!“

Hvalite, prepevajte slavo mu,
Saj On vam odprl je pot,
Ki vodi v deželó obljubljeno,
Kjer čaka vas sam — Gospod!“

Slavko Slavič.

Zvonovi in zvončki.

Pa so odromali
Vsi nam zvonovi
V večni Rim — —

Pa so oblekle
Vse se nam gore
V zeleni plaše — —

Samo po lokah
Sneg še beli se —
Oj, saj ni sneg!

Zvončki so beli,
Tiho eingljajo
V sapici lahni:
Velikanoč . . .

Josip Bekš.

Aleluja.

Aleluja! aleluja!
Poje verni vsak kristjan;
Vstal iz groba je Reřitelj,
Vstal je nam reřenja dan.

Kakor solnce, ki nanovo
Vse zbudi in razsvetli,
On pregnal temó je strařno
In odreřil vse ljudi.

Dokler solnce bo v viřavah,
Njemu svet bo hvalo pel:
O, da kdaj nas vse v nebesa
V svoje blaženstvo bi vzal!

Slavko Slavič.

Pri blagoslovu.

Pogač smo prinesli
V košaricah novih,
Mesa smo prinesli
V platnenih prtovih;
Oranž smo prinesli
V rdečih trakovih,
In pisanih pirhov
V žarečih okovih . . .

Kak vonj je po cerkvi
Od samih dišav —
Kot tamkaj na polju
Sred žitnih dobrav!
Nevidno kot mimo
Zelenih vrtov
Gre v „žegen“ dehteči
Svet blagoslov.

Josip Bekš.

Use belo . . .

Labodi lete na jezero,
Labodi, beli labodi,
In solnce beli se v jezeru,
Oj solnce na belem nebu!

In smeje se beli poprtnik, —
Oj kruhek božji, prebeli,
Na mizici beli iz javora, —
Oj javor iztesani, beli!

In hiše belijo se v brezah tam,
Oj breze, oj hišice bele,
In zraven pasó se jagnjeta,
Oj jagnjeta bela in krotka!

In smeje se danes v belini use,
Ker je danes Ustajenja veseli dan,
Ker deca gre za procesijo
In ž njo deviškobela nedolžnost . . .

Josip Bekš.

Krist je vstal! . . .

Zvončki beli pricveteli
So iz tal,
So po loki zazveneli:
Krist je vstal! Krist je vstal!

V nébes škorec je pogledal —
Sfrfotal,
Da oblačkom bi povedal:
Krist je vstal! Krist je vstal!

Bela vrba upogiblje
Veje v val,
V tajnem se šepetu ziblje:
Krist je vstal! Krist je vstal!

Solčni žarek izza gôr je
Prisijal,
Zlato vest je zlil čez morje:
Krist je vstal! Krist je vstal!

V srcu mojem pa razbega
Tiha žal,
V duši moji se razlega:
Krist je vstal! Krist je vstal!

Ljudmila Modičeva.

Pripovedka o oranži.

Ko Jezus po zemlji je še potoval,
Prišel je v puščavo nekoč,
In žežalo ga je, da nikdar takó,
Saj dan je bil solnčen in vroč.

Studenca nikoder in vrta nikjer,
Da sočen utrgal bi sad — —
In Stvarnik dobrotni je žejo trpel,
Ki hujši je, hujši kot glad . . .

In dalje je šel... A v daljavi tam, glej,
Vabeče zeleno drevo,
Oranža je stala na tratici tam,
In kmalu je On stal pred njo . . .

»Oranža, preljubo ti moje drevo,
Glej, Stvarnik tvoj žejo trpi,
Pomagaj, pripogni svoj miljeni sad,
Da silno mi žejo vgasí . . .«

Slušála ga zlata oranža zvestó
In vejice mu pripogníla je;
In dasi njen sad ni bil žlahten kot zdaj,
Mu vendarle žejo vgasíla je.

In áobri Zveličar je roke razpél,
Drevescu dal svet blagoslov:
»Odslej, se mi rajsko drevo imenuj
In sad naj rodí se ti nov.

Vselej, ko približa Velika se noč,
Ki velikí praznik je moj,
Ej, takrat po zemlji vesoljni ljudem
V veselje naj sad bode tvoj.

Kot čisto zlato prav tako naj žari
Tvoj lepi, tvoj blaženi sad,
In vsak naj na svetu se ga veseli,
Naj človek je star ali mlad . . .«

In dalje po stezi je pustí odšel,
Drevo se pa mu pripogíbalo je . . .
Sadove žareče med listi odslej
Presrečno prerádostno zíbalo je . . .

Strninski.

Pesem o piruih.

In spet in spet Velika noč
Z neba na zemljo pala je,
Na lahkih krilih dol z višav
Na zemljo priveslala je . . .

„Hej, rdečih, kôpo piruhov
Nam dajte, dobra mamica,
Pa trdih kakor kamen-kost
In šibkih ne kot slamica.

Saj vedno, v šoli in doma,
Poslušni, pridni bili smo;
Ni čudo torej, piruhov
Gotovo zaslužili smo . . .“

In dali so jim mamica,
Česar želeli so:
Ej, rdečih modrih piruhov
Iz dobrih rok prejeli so.

„Hej, bratec dragi, sestrica,
Čegav bolj trden bo;
Saj zdaj ne gre se še zares,
Poskusiva samo! . . .“

Trk, trk . . . in zaškripalo je —
Ta spod ubil se je . . .
Zasmejal se je Janezek,
Francè jezil se je.

Strninski.

Vsaka noč . . .

Vsaka noč prinese mrak,	Kroginkrog
V spanju sanje;	Sije solnce mlado
Le Velikanoč	V duše prerojene;
Trosi nam bogato luč,	Kamor seže z žarkom —
Nosi radovanje . . .	Sreča, mir požene.

Kamor seže z žarkom,
Vsepovsod naznani,
Da je smrt premagal
Kralj zaničevani,
Jezus Nazareški.

Josip Bekš

Listje in cvetje.

Iz zaklada naših pregovorov.

34. Pajek išče strupa, čebela pa medu.

Zdi se mi, da se ta pregovor prereditkokrat rabi med narodom in premalo vpošteva. In vendar ima silno lep in prekoristen nauk.

Ni sicer posebno častno, da se mora človek še-le od živali učiti modrosti in pametnega življenja. Vendar že v sv. pismu stare zaveze se stavijo čestokrat lepe lastnosti, ki jih imajo brezumne živali, človeku v zgled in posnemo. Modri Salomon, n. pr. veli lenuhu, naj se k mravlji gre učiti pridnosti. V novi zavezi nas pa Zveličar sam opozarja na krasne cvetlice na polju in brezskrbne ptice pod nebom, ko nas hoče učiti skromne zadovoljnosti in trdnega zaupanja v božjo previdnost.

Torej je tudi opravičen nauk našega pregovora o pajku in čebeli in kakor nalašč umerjen tebi, ljuba mladina! Pajek je zastopnik nespametnih in zlobnih, čebelica pa zastopnica modrih in čednostnih ljudi.

Opazoval sem ljudi v raznih okoliščinah življenja, po šolah in družinskem življenju, doma in na ptujem, preproste in iz imenitnejših krogov. Jako čudno se mi je zdelo, da v isti šoli, isti hiši, isti družbi je bilo nekaj prav izvrstnih ljudi, kateri so ostali vključno raznim nevarnostim in pohujšljivim nastavam vedno vrli poštenjaki, drugi pa so vključno lepim naukom, živi besedi in berilu, zgodaj zelo popačeni. Glejte, pregovor o pajku in čebeli nam pojasni vse. Modri mladeniči in pametne mladenke so slušali le lepe in koristne nauke, ozirali se le na vzpodbudne zglede, iskali le poštene družbe, prebirali le dobre knjige in spise. Ogibali pa so se slabe družčine, zametavali pohujšljivo berilo; bili so gluhi za kužne nauke in slepi za pohujšljive zglede. Bili so res kakor snagoljubne pridne čebelice, ter po cvetkah iskali in nabiraj le medu, za strup pa se niso menili. To jih je rešilo tudi v nevarnih dobah. Izprijenci pa so bili podobni pajkom ter se vedli ravno nasprotno. Ni jih veselilo kaj dobrega, lepega in pametnega, marveč poganjali so se le za slabimi, podlimi in pohujšljivimi rečmi ter se res, kakor nagnusni pajki, nabrali raznovrstnega strupa. Po tej poti so postali sami zlobni, nezadovoljni, nesrečni, pa zelo nevarni in pogubni tudi za druge z besedo, pisanjem in zgledom.

Ljuba mladina, kako si srečna, ko si še lahko prosto voliš, — obojno ti je še odprto — lepa pot za čebelo, ali pa pogubna steza za pajkom. Oj, uberi jo za ljubko, pridno in snažno čebelico; bodi slepa in gluha za vse nesnažnosti izprijenega sveta, imej le veselje za to, kar je v resnici lepo in dobro in te more dovesti do prave čiste in večne sreče! Posnemaj sv. Terezijo, ki so jo že v nežnih letih imenovali „modro“, ki je pozneje sama povedala, kako si je pridobila pravo modrost, rekoč: „Od vseh se učim, od slabih, kakšna ne smem biti, od dobrih pa, kakšna moram biti!“

Rešitev rebusa v št. 3.

Zvonovi zvonite, na delo vabite!

Prav so rešili: Vrečko Zdenko in Franc v Celju; Samsa Poldi, Sandi in Vidka v Ilir. Bistrici; Fatur Slavko in Kristina, učenca II. razr. na Rakeku; Vltavsky B., Irman M., Veingerl A., Kolenc P., Remic F., Jazbec I., Orozel V., Bastl A., Šterbenk I., učenci v Celju; Bergant Pavla, Belec Antonia, gojenki, Seršen Franja, Bilban Mar., Jerman Fr., Erce Franja in Mar., Kržič Kat., Lavrič Mar., učenke pri č. šolskih sestrah v Repnjah; Gorup Dorica, Gabrijelčič Gabrijela, Šlibar Milka, Luksa Hildeg., Kobi Ivanka, Grlic Mar., Jankovič Pepika, Hrovat Ang., Stanonik Mar., Martinčič Ang., Maroti I., Čuden Mar., Krnc Ang., Kopač Iv., iz mešč. šole; Anžlovhar Mici, Kenda Angela, Grom Francika, Mešek Albina, učenke notran uršul. šole v Škofji Loki.

Odgonetka zastavice v št. 3.

Kos — nos — bos.

Prav so uganili: Vrečko Zdenko in Franc v Celju; Samsa Poldi, Sandi, Vidka in Ilir. Bistrici; Munda Ivanka, hči dež. sod. svet. v Novem mestu; Fatur Ivana in Kristina, učenca II. razreda na Rakeku; Scheligo Ivana, učenka pri sv. Jederti nad Laškim; Kokalj Ferd., učenec III. razr. v Trzinu; Vltavsky B., Irman, M., Veingerl A., Kolenc P., Remic F., Jazbec I., Orozel V., Bastl F., Črnko F., Perc Stanko, Vrečko F., Samer A., Šterbenk I., učenci v Celju; Svetina Stanko in Franci, učenca v Pliberku; Bratina Alojzij in France, učenca pri sv. Križu na Murskem polju; Savnik Anica, učenka IV. razr. v Kranju; Mayr Anica, Mayr Danila, Pasquotti Terezina, v Kranju; Levec Melitta in Franc, učenca c. kr. vadmice v Ljubljani; Zadnikar Josip, realec v Ljubljani; Komar Ivan, učenec, Kavčič Mar., Čič Mar., Junec Mar., Debevec Fran a., učenke pod Nanosom; Porenta Urška, Tavčar Mici, Kimovec Minka, učetke II. razr. mešč. šole pri č. Uršulinkah v Ljubljani; Zargi Ivan, učenec II. razreda v Kamniku; Bergant Pavla, Belec Antonia, gojenki, Seršen Franja, Bilban Mar., Jerman Franciška, Erce Franja in Marija, Kržič Katarina, Lavrič Marija, učenke pri č. šolskih sestrah v Repnjah; Kókot Ljudmila, učenka v Pišecah.

Odgovor na šaljiva vprašanja v št. 3.

1. V nobenih.* — 2. Rjuha. — 3. Kardar so trije, zakaj če sta dva, sta človeka in ne več „ljudje“. 4. Zeljnata. — 5. Da je umrl. (Kdaj bo umrl?)

Prav so rešili: I. Vseh pet: Levec Melita in Franc, učenca c. kr. vadmice v Ljubljani. — II. Vse razun 3. št.: Štimatec Julijana, Ušeničnik Mar., Dolenc

* V takih, ki so za igrace! Ugaja nam tudi ta rešitev, ker kaže, da naši mladi čitatelji res kaj mislijo.

Angela, Černe Tinca, učenke III. b. razr. vn. uršul. šole v Ljubljani. — III. Št. 2, 4 in 5: Kókot Ljudmila, učenka v Pišecah. IV. Št. 4 in 5: Vltavsky B., Irman M., Veingerl A., Kolenc P., Remic F., Jazbec I., Orozel V., Bastl A., Šterbenk I., učenci v Celju; Bergant Pavla, Belec Antonia, gojenki, Seršen Franja, Bilban Mar., Jerman Fr., Erce Franja in Mar., Kržič Kat., Lavrič Mar., učenke pri č. šolskih sestrah v Repnjah; Gorup Dorica, Gabrijelčič Gabrijela, Šlibar Milka, Luksa Hildeg., Kobi Ivanka, Grlic Mar., Jankovič Pepika, Hrovat Ang., Stanonik Mar., Martinčič Ang., Maroti I., Čuden Mar., Krnc Ang., Kopač Iv., iz mešč. šole; Anžlovhar Mici, Kenda Angela, Grom Francika, Mešek Albina, učenke notran uršul. šole v Škofji Loki.

Listnica uredništva.

Taras Vaziljev: Večji del priobčimo. Ponekod je pač še ritem trdi. Trebalo je pile. Varujte se tistih priskutnih mašil: že, še, mi... Priporočamo se! „Tatiča“ izpustimo poleti. — Mihael R. Vašega kozla tudi, če ne bo premuhašt. — Slavko Slavič: Nekaj malega je šlo med pleve. Srčna hvala Vam za zvesto sotrudištvo! — Bogomil izpod Grebena: Z dedom Andrejem, ne vemo, če bo kaj. Tisti njegovi spomini so vsi nekam vsakdanji, da bi težko koga zanimali. Morda pošljete skoro kaj boljšega? — Janko Podhrastški: Županova Anica bo bržčas tudi morala — v koš. Čudno to, da nekateri mladi pisatelji kar ne morejo drugače, kot da vse „pomoré“, kar je žilo in govorilo v povesti. Seveda je v tem za ta svet vsega konec — in povesti fudi. Cel kup takovih črt in črtic čaka pri nas vstajenja. — I. Rastislavovič: Vam velja isto. Umreti je moral... Sicer je pa zapletek izvirnejši, zato morda še kdaj zagleda „dneva svetli žar“. — Pisatelju „babičine povesti“: Nismo še natančneje presodili. Vsekako pa: srčna Vam hvala! — Rajko Rajev: Pač, ko bi imela vsaj druga pesmica kako glavno misel, postranske pa vsaj kaj logične zveze. Tako pa vse šviga in bega semtertja. Drugič kaj! — Jos. — kš: Malce „preporodni“ se nam zde ti spomini. Nič blažilnega ni v njih. Ni res? In pa preveč razmetano so opisani. Ne zamerite, da jih zaenkrat odložimo. Zdravi! — Zdravski: Vaša pesmica „Pomladansko jutro“ še ni tako krepka, da bi se mogla vsaditi v naše gredice. Kaže pa, da nam utegnute poslati še kaj boljšega. — Roman Romanov: Srčna hvala za poslana pesmice: Pa prvi dve se nam zdita skoro pretežki tudi za „Vrtec“. Spomnite se nas še kaj! — V. Žirov: Bo! Smo priredili. Bog Vam plačaj! — Strninski: Istotako! Pričakujemo skoro zopet kaj miloubranega izpod Vaših večjih prstov.

„Vrtec“ izhaja 1. dne vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 5 K 20 h, za pol leta 2 K 60 h — Uredništvo in upravnništvo v s. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.